

НАЦІОНАЛЬНЕ
АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет будівництва та архітектури
Освітня програма	36805 Архітектура та містобудування
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

10.09.2020 р.

Справа № 0853/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 19 "Архітектура та будівництво" у складі:

Товбич Валерій Васильович – головуєчий,

Бродко Оксана Антонівна,

Волкова Вікторія Євгенівна,

Гамеляк Ігор Павлович,

Дорошенко Юрій Олександрович,

Корнилій Третяк,

Плутін Андрій Аркадійович,

Семко Олександр Володимирович,

Турченко Василь Олександрович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Харківський національний університет будівництва та архітектури
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36805
Назва ОП	Архітектура та містобудування
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Відповідно до Стратегічного плану розвитку ХНУБА на 2018-2023 роки та Плану стратегічного і перспективного напрямів розвитку ХНУБА до 2020 року місія університету полягає в здійсненні освітньої і наукової діяльності. Цілі освітньої програми щодо підготовки кадрів вищої кваліфікації третього рівня за спеціальністю «Архітектура та містобудування» цілком відповідають місії та стратегії університету. Кожна із програм PhД третього рівня є унікальною, в тому числі і ОНП ХНУБА і це зумовлено фаховістю і особливістю кадрового складу ЗВО, визначеними пріоритетами в наукових дослідженнях, вагомістю результатів. В ОНП ХНУБА визначено і виявлено всі ці ознаки. В Стратегічному плані передбачено «...досягнення лідируючих позицій у галузях архітектури та будівництва з урахуванням сучасних тенденцій розвитку цієї галузі шляхом активізації науково-дослідної роботи; поширення переліку робіт, пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури, які виконуються в університеті; модернізації та розширення лабораторної бази». Побажаємо ЗВО досягти цих цілей. А тим часом відзначаємо що рух у цьому напрямі ХНУБА здійснюється. Унікальність комплексу дисциплін підтверджується оцінкою цих досягнень, професійними досягненнями випускників, відгуками роботодавців.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

У нових версіях ОНП відслідковується тенденція на врахування сучасних реалій і запитів потенційних роботодавців. У списку вибіркового дисциплін виокремились два сучасних і притаманних науковій школі напрями (за їх визначенням)- містобудування та урбаністика. Відзначимо дуже вдале і точне формулювання компетенцій і відповідні модулі для їх вивчення і засвоєння. Архітектурна наукова школа ХНУБА завжди славилася високим рівнем теоретичних та історико-теоретичних досліджень. Відзначаємо, що ця традиція збереглася і знайшла своє продовження в ОНП. Як потенційні роботодавці майже зникли архітектурно - містобудівні науково-дослідні інститути. Частково це компенсується науково-дослідною складовою в роботі ЗВО та проектних фірм. І, звичайно, головним роботодавцем залишаються ЗВО (викладацька та наукова робота) архітектурно-дизайнерського профілю. Для південно-східного регіону України, що відповідає загально-світовим традиціям, ХНУБА є провідним ЗВО з підготовки кадрів вищої кваліфікації. Архітектура і ОНП спеціальності 191 «Архітектура і містобудування» в ХНУБА направлені на розвиток зазначеного напрямку.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

В переліку ЗВО архітектурного профілю, де ведеться підготовка кадрів вищої кваліфікації, є декілька архітектурних шкіл в яких є самобутнє, ексклюзивне обличчя. Це КНУБА, ХНУБА, ОДАБА, ПДАБА та інші. Для архітектурної школи ХНУБА, в її підготовці фахівців третього рівня є своя особливість – теорія та історія архітектури як основний напрям наукових досліджень і позиція галузевої регіональної школи з підготовки науково – викладацьких кадрів. Високий рівень визнається колегами. В ХНУБА розвинута і діє система участі у міжнародних програмах, конкурсах, обмін студентами, аспірантами, викладачами. Все це достатньо повно представлено в ОНП, силабусах, вибіркового дисциплінах. ОНП в ХНУБА займає свою самобутню і важливу нішу в підготовці науково-педагогічних кадрів в Україні.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт спеціальності 191 «Архітектура і містобудування» третього рівня відсутній.. Освітньо – наукова програма ХНУБА зі змінами 2016-2020 р. містить фахові компетентності, а також забезпечує програмні результати навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Об'єм ОНП знаходиться в рамках регламентних документів для третього рівня (50 кредитів, за проектом в 2020р. збільшитися до 53). Розподіл між загальними та вибірковими дисциплінами відповідає вимогам. За всіма дисциплінами забезпечується виконання компетенцій і програми результатів навчання.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

За логічною матрицею відповідностей ОНП всі дисципліни знайшли своє місце і забезпечують освоєння відповідних компетенцій. Вибіркові компетентності теж знайшли своє місце. З логічною матрицею відповідностей можна погодитись. Як і з тим, що обов'язкові і вибіркові компетенції працюють на кінцевий результат – дослідження за темою дисертації(література, алгоритми, розрахунки тощо).

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» . Відчувається міждисциплінарний вплив технічних та суспільних дисциплін, що викладаються в ХНУБА та в рамках ОНП. На міждисциплінарному рівні виникають нові інноваційні теми дисциплін, досліджень і, відповідно, дисертацій.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОНП надає можливість аспірантам будувати індивідуальну траєкторію навчання за особистим навчальним планом, незважаючи на суттєве скорочення набору в аспірантуру. Згідно з ОНП аудиторне навантаження за очною формою навчання залежно від семестру становить від 2,0 до 15,00 годин, відповідно. Самостійна та індивідуальна роботи розраховувалися у співвідношенні 1,5 години на 1 годину аудиторних занять, тож загальне навантаження не перевищує 30 годин на тиждень і є оптимальним. Проте, лінійку вибіркових дисциплін, на наш погляд, слід розширювати.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Подальша професійна діяльність аспірантів в Україні обмежена колом таких варіантів: Педагогічна та наукова діяльність в ХНУБА або іншому ЗВО архітектурно-дизайнерського профілю; приватна або державна (муніципальна) проектна робота з пріоритетом на тему дисертаційних досліджень або отриманих компетентностей; адміністративна та наукова робота в державних та муніципальних органах управління містобудування, архітектури, реставрації, охорони архітектурної та культурної спадщини. Для такої роботи бачиться дуже логічною в ОНП така дисципліна, як «Професійна етика і комунікативна культура людини» І все ж, одним із основних роботодавців для випускників аспірантури за спеціальністю 191 залишається вища школа. Кожен із аспірантів проходить педагогічний практикум і, в більшості, саме в ХНУБА. На кінцевий результат професійну діяльність працюють і інші компетенції і дисципліни.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Важливе місце в архітектурній освіті третього рівня і ОНП ХНУБА займають цикли дисциплін загально - гуманітарного, світоглядного та культурологічного напрямку.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Стандарт третього рівня спеціальності 191 «Архітектура і містобудування» відсутній. В ХНУБА і кожній архітектурній школі він формується індивідуально, залежно від компетенції і авторитету наукових кадрів, традицій школи.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

У цілому, обсяг окремих освітніх компонентів і час на їх засвоєння визначений навчальним планом і не перевищує регламентованих $\frac{3}{4}$ навчального часу. При умові відповідного контролю і етапних доповідей перевантаження не буде.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Елементами дуальної освіти, в певній мірі, можна вважати вивчення вибіркокових дисциплін з програм інших спеціальностей, інших ЗВО, педагогічну роботу та проектну практику в архітектурних майстернях.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання в аспірантуру (ОНП третього рівня) за спеціальністю 191 «Архітектура і містобудування» оприлюднені на офіційному сайті, чіткі зрозумілі, без дискримінаційних положень. На сайті є інформація за якою абітурієнт може визначитись щодо напрямів досліджень в ХНУБА взагалі і за 191 спеціальністю, зокрема.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Програма вступу складається з базових дисциплін рівня магістра для спеціальності 191 «Архітектура і містобудування». На наш погляд, рішення щодо скасування додаткового вступного випробування зі спеціальності є необґрунтованим і поспішним, з урахуванням можливості вступу в аспірантуру абітурієнтів з інших, не архітектурних спеціальностей.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів вступних іспитів та проміжних іспитів і заліків аспірантів викладені в положенні на сайті, є чіткими і зрозумілими, в тому числі і щодо академічної мобільності.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в ХНУБА не розроблялася.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Рівень кваліфікації проектної групи, викладачів, наукових керівників забезпечує авторські форми і методи викладання. Принципи студентоцентрованого (аспірантоцентрованого) підходу в ХНУБА забезпечуються всіма складовими процесу роботи третього рівня. Є можливість процес досліджень і навчання максимально індивідуалізувати і врахувати особливості тематики досліджень.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Добре, якби була б система, що інформує учасників процесу про зміни в ОНП та процедурах. Загалом, інформування всіх учасників процесу здійснюється своєчасно і повно. Є доступ до силабусів усіх навчальних дисциплін.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Це, мабуть, ключова умова нових (починаючи з 2016 року) освітніх програм третього рівня – в них з'явилася досить об'ємна і продумана освітня програма. В представленій ОНП ХНУБА освітні і дослідницькі частини поєднані гармонійно.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту робочих програм та вибіркового дисциплін здійснюється регулярно згідно з положенням. Перегляд освітньо-наукової програми, це результат зворотнього зв'язку роботи проектної групи з роботодавцями (більшість із них мають наукові ступені), колегами, результат участі в наукових конференціях, аналізу сучасних архітектурних та наукових тенденцій, прогнозування та моделювання розвитку галузі, спеціальності. Оновлення ОНП відбувається за ініціативою провідного лектора, з урахуванням наукових інтересів здобувачів вищої освіти. Моніторинг здійснює науково – методична комісія і проектна група спеціальності.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Науково- педагогічні, наукові працівники та аспіранти беруть участь у міжнародних програмах академічної мобільності. Кафедри, що забезпечують ОНП, а також наукові керівники разом з аспірантами співпрацюють із закордонними партнерами.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Контрольні заходи по кожній дисципліні представлені в силабусах(є на сайті) і належним чином виконуються.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Щорічна атестація відбувається на спеціальному засіданні кафедр та на факультеті.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів регламентована положенням. Система оцінювання успішності аспірантів містить низку контрольних заходів та процедур: індивідуальні завдання, контрольні роботи, поточний контроль на практичних і семінарських заняттях, комп'ютерне тестування, система і процедура оцінки заборгованості.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика і стандарти академічної доброчесності в ХНУБА регламентуються Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) у Харківському національному університеті будівництва та архітектури та Положенням про академічну доброчесність у Харківському національному університеті будівництва та архітектури (вони розміщені на сайті ХНУБА). Налагоджена і працює система перевірки текстів дисертацій здобувачів на академічний плагіат.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

За рівнем кваліфікації ХНУБА займає провідні позиції серед архітектурних шкіл України. 12 докторів архітектури – це дуже високий рівень. Але, на жаль, серед викладачів, задіяних у реалізації освітньої програми, ГЕР не побачила прізвищ багатьох докторів, які мають що розповісти аспірантам. Багато років і продуктивно в ХНУБА працює Спеціалізована Вчена Рада за напрямом. Відповідно, є можливість високо оцінити кадрову роботу ХНУБА щодо підготовки аспірантів. Серед наукових керівників нараховано багато кандидатів архітектури. Всі завідувачі кафедр – доктори архітектури, професори. Цілком погоджуємося з висновками ЕГ щодо високої оцінки академічної і професійної кваліфікації викладачів ХНУБА.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Конкурс добору викладачів проводиться конкурсною комісією і затверджується Вченою Радою ХНУБА. Він проводиться згідно з Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та порядок проведення конкурсного відбору науково-педагогічних працівників ХНУБА. Затверджені положення і наказ, що регламентують процедуру і всі етапи конкурсу. Рівень кадрового професіоналізму підтверджується публікаціями в рецензованих фахових виданнях, а також кількістю випускників аспірантури які захистили дисертації.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ХНУБА залучає до освітнього процесу представників роботодавців(у відомостях про СО приводяться конкретні приклади). Аспірантура ХНУБА є основною з підготовки науково – викладацьких кадрів серед ЗВО архітектурно – дизайнерського напрямку східного регіону. Тільки в м. Харкові є 4 ЗВО такого напрямку. Багато випускників аспірантури працюють на адміністративно-управлінських посадах і активно беруть участь в освітньому процесі ХНУБА. Є практика цільової підготовки для ЗВО. Більшість дисертаційних робіт виконуються з урахуванням потреб і тематики регіону.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

В ХНУБА є практика залучення до викладання для третього рівня візитових професорів, у т.ч. закордонних (у відомостях про СО приводяться приклади).

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Розроблено і діє Положення про підвищення кваліфікації науково – педагогічних працівників ХНУБА. Професійний розвиток викладачів здійснюється завдяки: обов'язковості проходження підвищення кваліфікації; наявності власних програм підвищення кваліфікації фахівців; організації стажування в закладах вищої освіти; заохочення міжнародного обміну досвідом (викладачі беруть активну участь у міжнародних проектах).

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У ХНУБА є Положення про матеріальне заохочення. Працівники стимулюються шляхом підвищення у посадах, званнях, відряджень у межах системи академічної мобільності. В системі рейтингування викладачів урахується рівень підвищення кваліфікації, кількість і якість публікацій, підготовка монографій, підручників, посібників тощо.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Гуртожиток, аудиторії, бібліотека, доступ до інформаційних ресурсів, обладнання, матеріально – технічні ресурси забезпечують аспірантів усім необхідним задля досягнення визначених цілей. Доповідач від ГЕР не знайшов інформації щодо наявності в ХНУБА сучасного ліцензійного програмного забезпечення для досліджень. Посилання на семінари з ВІМ технологій, що проводяться в ХНУБА це добре, але важлива загальна політика ЗВО щодо якості і легальності програмних комплексів в учбовому і науково-дослідному процесі.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

В ХНУБА забезпечується для аспірантів доступ до розвинутої системи інформаційних ресурсів. В рамках обов'язкових дисциплін мабуть мала б бути можливість досконало оволодіти роботою з науково – метричними базами.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Погодимось з тезами ЗВО у Відомостях про СО щодо безпечності для життя і здоров'я освітнього середовища ХНУБА.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ХНУБА та проектна група забезпечують усю освітню, інформаційну та соціальну підтримку аспірантів. Інформація щодо більшості питань є у відповідних розділах сайту ХНУБА.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ХНУБА створює всі умови для реалізації права на освіту особам із особливими потребами.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ХНУБА існує психологічна служба, розроблені (і є на сайті) Положення про процедури запобігання, попередження та врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУБА та Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНУБА. Погоджуємося з висновками ЕГ щодо врегульованості цього питання.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукової програми регулюються Положенням про освітні програми ХНУБА та Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) у Харківському національному

університеті будівництва та архітектури, Положенням про гаранта освітньої програми в Харківському національному університеті будівництва та архітектури. Відповідно до протоколу, який представлено у додатках консультації і узгодження щодо оновлення ОНП, зазначене відбувається.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Аспіранти шляхом опитування та через Раду молодих вчених залучені до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Погодимось із тезами Відомостей про СО і з висновками та оцінками ЕГ щодо участі роботодавців у процесі перегляду і коригування освітніх програм.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Практика аналізу кар'єрного шляху випускників аспірантури існує. Погоджуємось із висновками ЕГ.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У ХНУБА налагоджена досить високого рівня система забезпечення якості вищої освіти. Повноваження і відповідальність визначені у відповідному наказі ЗВО. Моніторинг ОНП здійснюється шляхом анкетування аспірантів і роботодавців.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОНП третього рівня 191 спеціальності « Архітектура та містобудування» проводиться в ХНУБА вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Система забезпечення якості освіти у ЗВО підтримує традиції і формує нові культурні цінності. Базується це на високому професійному рівні викладачів ЗВО ХНУБА.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному сайті ЗВО ХНУБА є всі необхідні документи, що регулюють правові обов'язки і процедури в рамках освітньої програми 191 третього рівня. Всі документи чіткі і зрозумілі.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Освітня програма розміщена на сайті ЗВО ХНУБА. Всі оновлення оперативно оприлюднюються на сайті.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На офіційному сайті ЗВО ХНУБА представлена вся необхідна інформація щодо роботи аспірантури і про ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

ГЕР 19 підтримує висновки ЕГ щодо відповідності змісту освітньо - наукової програми вимогам, які визначені в національній рамці кваліфікацій для третього рівня. Комплекс дисциплін, що пропонуються для вивчення аспірантам 191 спеціальності, на наш погляд, виглядає дещо перевантаженим не архітектурними дисциплінами. Не за кількістю кредитів, а за кількістю дисциплін. Немає сумнівів щодо їх доцільності і необхідності для засвоєння заявлених компетенцій. Проектна група архітектурні компоненти зосередила в рамках однієї дисципліни «Архітектура та містобудування» відповідно розділивши її на модулі. «Архітектура та містобудування» так називається вся 191 спеціальність. Але розробники змістом цих модулів не розкривають всі складові цієї спеціальності. Вбачається ухил в питання історії архітектури та історичної теорії. Аспірантам, які досліджують теми за межами цих питань, буде важко знайти відповіді в індивідуальному завданні і самостійній роботі за модулем 1,2,3. Розробники ОНП доктори архітектури О.Ремізова, К.Черкасова, М.Блінова. Коло їх наукових інтересів виразно зафіксовано в робочій програмі дисципліни. Назва дисципліни широка, а зміст досить профілізований («Архітектурне середовище міста», «Містобудівні системи», «Пам'ятки архітектури»). А де такий напрям, як «Архітектура будівель і споруд» який є повноцінною складовою широкої назви дисципліни. Вбачаємо позитив у тому, що сформувався особлива, ексклюзивна і авторитетна Харківська наукова архітектурна школа – із своєю тематикою, «своїм обличчям». Тільки це треба правильно назвати. На наш погляд, складно спів ставити, за назвами тем дисертацій, чи відповідають заявлені дисципліни тематиці (напрямку) для всіх і кожного аспіранта, але з урахуванням фаховості наукових керівників, проектної групи, гаранта, наукової тематики дамо позитивну оцінку цій роботі.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

ГЕР не знайшла таблиці відповідності публікацій наукових керівників тематикам аспірантів. Є окремо публікації керівників і окремо теми дисертацій аспірантів. Співставляючи назви дисертацій аспірантів з напрямом досліджень і публікаціями наукового керівника визначили, що вони мають спільні ключові слова. Але при дискусії в ГЕР сформувалась думка що термін відповідність це невизначена категорія. Вважаємо, що науковий пошук не має жорстко обмежуватись такими вимогами.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

ХНУБА забезпечує можливість виконання дисертаційних робіт аспірантів. Практикуються договори про співпрацю з іншими ЗВО, в т.ч. - закордонними. В ЗВО видається фахова збірка, що надає можливість публікацій, проводяться конференції, за планом проводяться семінари-доповіді аспірантів про проміжний результат досліджень і виконання індивідуальних планів. Є можливість участі в кафедральних та університетських наукових програмах.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Підписані і діють договори із закордонними ЗВО, в яких можуть брати участь аспіранти і докторанти. Це стажування, проєкти, програми, гранти тощо.

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Члени проектної групи, гарант та наукові керівники активно беруть участь в проєктах, конференціях, регулярно публікуються, в т.ч. - у виданнях, щовходять до науково-метричних баз.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У ХНУБА застосовуються платформи для аналізу академічних текстів на доброчесність. Є положення та інструментарій для перевірки на доброчесність. Існує система популяризації академічної доброчесності.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Стратегією ЗВО передбачити: - відповідно до світових традицій розширити в структурі ХНУБА архітектурно – містобудівну науково-дослідницьку складову (до Науково-дослідного інституту , лабораторії тощо); -ініціювати (і забезпечити активну участь) розроблення стандарту третього рівня спеціальності 191.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Лінійку вибіркових дисциплін , на наш погляд, слід розширити. Розробити програму і положення про дуальну освіту.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Виважено опрацювати питання щодо скасування додаткового фахового випробування при вступі до аспірантури.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Розробити систему інформування учасників процесу про зміни в ОНП та процедурах. Є можливість розширення, особливо для спеціальності 191, рамок міжнародного співробітництва . На жаль саме для 191 спеціальності досить обмежений доступ до можливості публікацій у закордонних виданнях, які входять до науково – метричних баз. Вітчизняних таких видань немає. Як вихід - робити наші видання відповідного рівня. В ХНУБА, за кваліфікаційним та кадровим складом, така можливість є.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Збільшити кількість (до посеместрово)міжкафедральних звітів аспірантів про виконану роботу. Проводити атестації на міжкафедральних семінарах із призначенням опонентів серед аспірантів - це стимулюватиме аспірантів до більш ритмічної регулярної роботи.

Критерій 6. Людські ресурси

Дванадцять докторів архітектури – величезний потенціал. Залучати до викладання на третьому рівні та до наукового керівництва аспірантами, за можливості, весь докторський склад.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Відсутня інформація про сучасні ліцензійні програмні продукти для вирішення специфічних наукових архітектурних досліджень. Розробити програму залучення, засвоєння, легалізації таких продуктів.У рамках обов'язкових дисциплін мабуть мала б бути можливість аспірантам досконало ознайомитися з науково - метричними базами та роботою з ними..

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Як недолік, відсутність важливого позитивного результуючого компонента (на змістовному, а не на кількісному рівні)- інформації щодо роботи і результатів Спеціалізованої Вченої Ради і аспірантури.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Відсутність інформації про аспірантів, які несвоечасно або взагалі не захистились. Аналіз зазначеної інформації дозволить запобігти повторюванню можливих помилок.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Конкретизувати назву нормативної навчальної дисципліни «Архітектура та містобудування», яка є занадто широкою. Назва має відповідати змісту. Експертами ГЕР не знайдено таблиці відповідності публікацій наукових керівників тематикам аспірантів.

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ТОВБИЧ ВАЛЕРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ